

Sv. Atanazij

ŽIVLJENJE SVETEGA ANTONA

I

Antonovo rojstvo in odraščanje

Anton je bil po rodu Egiptčan, iz imenitne družine, ki si je pridobila precejšnje premoženje. Ker sta bila starša kristjana, je bil tudi sam krščansko vzgojen. Kot otroka sta ga vzgajala starša, tako da ni razen teh in dóma poznal ničesar drugega. Ko pa je zrasel v fanta ter napredoval v starosti, si ni maral pridobiti izobrazbe, saj se je hotel izogniti družbi drugih otrok. Želel si je samo tega, da bi, kot je pisano, živel preprosto na svojem domu. Kljub temu je s starši hodil v cerkev. Kot otrok ni bil malomaren, kot fant pa ne ošaben; pokoren je bil svojim staršem, poslušal je berila in v sebi ohranil korist iz njih. In čeprav je kot otrok živel v dokajšnjem izobilju, staršev ni nadlegoval v zvezi z raznovrstno in drago hrano ter ni iskal z njo povezanih slasti. Zadovoljen je bil s tem, kar je dobil, ter ni iskal ničesar drugega.

II

Evangeljske besede o popolnosti ga napeljejo k spreobrnjenju

Po smrti staršev je ostal sam s sestro, ki je bila še otrok; imel je okrog osemnajst ali dvajset let in tako za dom kot za sestro je skrbel sam. Od smrti staršev še ni minilo šest mesecev, ko je šel kot ponavadi v cerkev; ko je zbiral svoje misli, se je posebej zatopil v to, kako so apostoli pustili vse in šli za Odrešenikom in kako so drugi v Apostolskih delih prodajali svoje imetje, *prinašali izkupiček ter ga polagali k nogam apostolov*, da so ga nato razdelili potrebnim, ter kakšno in kolikšno upanje je za take pripravljeno v nebesih. V takšnem premišljevanju je vstopil v cerkev. Naneslo je, da se je prav tedaj bral evangelij, in slišal je, kako je Gospod rekel bogatemu: *Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih*. Kot da je premišljevanje o svetih prišlo od Boga in kot da je bilo branje namenjeno njemu, je šel Anton pri priči iz cerkve ter podaril svojim sovaščanom premoženje, ki ga je imel po starših, tristo rodovitnih in prekrasnih arur, da njega in sestre ne bi težila nobena stvar več. Prodal je tudi vse ostalo, premičnine, kar sta jih imela, zbral tako precejšen denar in ga dal ubogim, potem ko je nekaj malega prihranil za sestro.

III

Začetek askeze

Ko pa je šel znova v cerkev, je pri evangeliju slišal, kako je Gospod rekel: *Ne skrbite za jutri*. Ni mogel dlje čakati, šel je ven in dal še tisto ubogim. Sestro je izročil uglednim in zaupanja vrednim devicam ter jim jo pustil, naj jo vzgajajo k devištvu, sam pa se je poslej namesto hiši posvečal askezi, bil pozoren nase in začel s potrpežljivo vadbo. V tistem času v Egiptu še ni bilo samotišč in noben menih ni vedel ničesar o veliki puščavi. Kdor je hotel biti pozoren nase, je začel z askezo v samoti, nedaleč stran od svoje vasi. V bližnji vasi pa je bil takrat starec, ki se je že od mladosti dalje uril v samotarskem življenju. Ko ga je Anton videl, ga je posnemal v dobrem.

...

XXXV

Razločevanje duhov / Znamenja navzočnosti dobrih duhov

Ko torej ponoči pridejo k vam in vam skušajo pripovedovati o prihodnosti, ali vam govorijo: "Angeli smo," se ne ozirajte nanje, saj lažejo. Tudi če hvalijo vašo askezo in vas blagrujejo, jih ne poslušajte in se na noben način ne ukvarjajte z njimi. Rajši zaznamujte sebe in prebivališče ter molite; videli boste, kako bodo izginili. Strahopetni so namreč in se čez vse bojijo znamenja Gospodovega križa, saj jih je Odrešenik na njem razorožil in jih razgalil. Če pa predrzno vztrajajo, poplesujoč v raznovrstnih prividih, se jih ne bojte, ne trepetajte – in jih ne imejte za dobre.

Navzočnost zlih in dobrih je namreč mogoče razločevati zlahka in brez težav, če nam Bog to nakloni. Videnja svetih ne spremlja nemir. Kajti *ne bo se prepiral in ne vpil, nihče ne bo slišal njegovega glasu*. Pride namreč s takšnim mirom in krotkostjo, da se v duši takoj naselijo radost, veselje in pogum. Z njimi je namreč Gospod, ki je naše veselje in moč Boga Očeta. Misli duše ostanejo nevznemirjene in nerazburkane, in tako razžarjena lahko sama gleda tiste, ki se prikažejo. Kajti vanjo pride želja po božjih stvareh v prihodnosti in rada bi se vsa sklenila z njimi, ko bi le lahko z njimi odšla. In tudi če se nekateri v svoji človeškosti videnja dobrih prestrašijo, jim tisti, ki se prikažejo, ta strah takoj preženejo z ljubeznijo; tako je Gabrijel naredil z Zaharijem, tako angel, ki se je prikazal ženam ob božjem grobu, in tako tudi tisti, ki je v evangeliju rekel pastirjem: *Ne bojte se*. Strah pred njimi namreč ne prihaja iz preplašenosti duše, temveč iz spoznanja, da so navzoča močnejša bitja. Takšno je torej videnje svetih.

XXXVI

Navzočnost dobrih in zlih duhov

Vdor in prikazen zlih pa spremlja nered, s hruščem, ječanjem in vpitjem, kot bi šlo za razgrajanje nevzgojenih mladcev in razbojnikov. Iz tega se takoj rodijo preplašenost duše, nemir in neurejenost misli, potrto, sovraštvo do asketov, brežvoljnost, žalost, spomin na domače in strah pred smrtjo, ter končno še poželenje po slabem, zaničevanje kreposti in omahljivost značaja. Če se torej ob pogledu na duhove prestrašite, nato pa strah nenadoma izgine in se namesto njega pojavijo neizrekljiva radost, vedrina, pogum, okrepčanost, spokojnost misli in ostalo, o čemer sem govoril, srčnost ter ljubezen do Boga, bodite pogumni in molite.

Radost in urejenost duše namreč kažeta na svetost navzočega. Tako se je Abraham vzradostil, ko je videl Gospoda; in ko je Janez slišal glas Bogorodice Marije, je od veselja poskočil. Če pa pojavitev spremljajo nered in zunanji hrup, svetna prikazen, grožnja s smrtjo in ostalo, o čemer sem govoril, tedaj vedite, da gre za napad zlih.

...

XCIII

Poslednji Antonov opis

Povsod so ga poznali in vsi so ga občudovali, pogrešajo ga celo tisti, ki ga niso nikoli videli; vse to je znamenje njegove kreposti in ljubezni njegove duše do Boga. Antonij namreč ni zaslovel zaradi spisov, zaradi poganske modrosti ali zaradi kakšne veščine, temveč zgolj zaradi predanosti Bogu. Verjetno ga ni, ki bi zanikal, da je bil to božji dar.

XCIV

Branje njegovega življenjepisa je koristno za vse

Če bo treba, ga preberite tudi poganom, da bodo tako izvedeli, kako naš Gospod Jezus Kristus ni le Bog in Božji Sin, temveč da tisti, ki ga prav častijo in resnično verujejo vanj, kristjani, zavračajo demone, ki jih imajo Grki za bogove. Ne le, da razkrivajo, kako niso bogovi, temveč jih teptajo in preganjajo kot zapeljevalce in uničevalce človeškega rodu, po Jezusu Kristusu, našem Gospodu, *ki mu bodi slava na veke vekov. Amen*.

Prevedel David Movrin.

V: *Izviri meništva*, Celje : Celjska Mohorjeva družba, 2011, str. 11-14, 49-50, 104-105
(Zbirka Cerkveni očetje ; 12)